

Verdal kommune

ÅRSRAPPORT 2012

Rådmannen, 7. februar 2013

Innhold:

1. Årsrapportens rolle i plan- og styringssystemet	3
2. Innledning.....	3
3. Status for tiltak i Økonomiplanen	4
3.1 Valg av tiltak for gjennomføring	4
3.2 Iverksetting og implementering av driftstiltak	4
3.3 Iverksetting og implementering av investeringstiltak	8
4. Mål i planverket.....	10
5. Vurdering av om gjennomførte tiltak og situasjonen i driften fremmer ønsket utvikling og måloppnåelse.....	12
5.1 Tiltak i økonomiplanen	12
5.2 Situasjonen i driften.....	13
6. utfordringer og behov som er relevante ved revidering av planverket	18

Lenkedokumenter:

[Planstrategi](#)

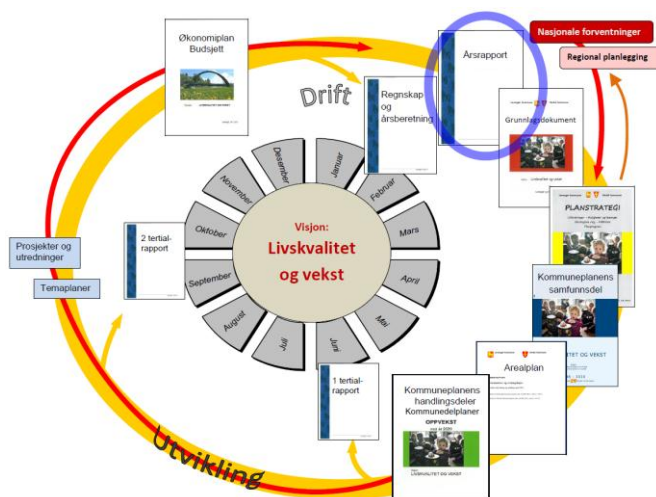
[Kommuneplanens samfunnsdel](#)

[Økonomiplan Verdal kommune 2012-2015](#)

[Vedtak på Økonomiplan 2012-2015](#)

1. Årsrapportens rolle i plan- og styringssystemet

Årsrapporten inngår i kommunenes plan- og styringssystem, og er et tillegg til regnskap med årsberetning som i hovedsak har fokus på økonomisk styring og regnskapsmessige resultater.

Figur 1 Plan- og styringssystem

Plan- og styringssystemet skal legge til rette for styring i et langsiktig og helhetlig perspektiv.

Den kommunale planleggingen er inndelt i flere nivåer som til sammen danner en helhet - med grunnlagsdata, strategisk nivå og handlingsnivå. Årsrapporten med fokus på utvikling og måloppnåelse er tett koblet til planverket, og skal bidra til å ivareta det langsiktige og helhetlige perspektivet.

Målet er at kommunen gjennom plan- og styringssystemet, med rapportering som fører til mindre årlige revideringer i planverket, kan sikre at kommunenes utviklingsbehov sett i et samfunnsperspektiv fortløpende ivaretas.

2. Innledning

Årsrapporten for 2012, med fokus på utvikling og måloppnåelse, representerer en førsteutgave av denne typen rapport for kommunen.

Pr. i dag er de fleste styringsdokumentene i plan- og styringssystemet utviklet. Når årsrapporten nå kommer på plass, er det kommunedelplaner/kommuneplanens handlingsdeler for sektorene, som i hovedsak mangler. Også disse forventes å komme på plass i løpet av 2013.

I kommunedelplaner/kommuneplanens handlingsdeler skal overordnede mål i kommuneplanens samfunnsdel brytes ned til effektmål med målindikatorer. Effektmål og målindikatorer skal også benyttes i årsrapporteringen. Følgen av at kommunedelplaner/kommuneplanens handlingsdeler i denne runden mangler, er at det må rapporteres på overordnede mål. Dette gjør at årsrapporten for 2012 er «rundere i formen» enn det som er ambisjonen for senere årsrapporter.

Ambisjonen for førsteutgaven av årsrapporten er at den skal representere en arena for årlig rapportering knyttet til utvikling og måloppnåelse, som en del av grunnlaget for å vurdere endringer i planverket. Det er derfor viktig å behandle årsrapporten så tidlig som mulig på året.

Rapporteringen av kommunenes utvikling og måloppnåelse skjer med utgangspunkt i mål i planverket. Fordi årsrapporten inngår i vurderingsgrunnlaget for revideringer i planverket, beskrives også nye utfordringer og behov i driften i rapporten.

Erfaringen viser at kvaliteten på plan- og styringssystemet og elementene i det bedres etter hvert som de enkelte styringsdokumentene kommer på plass og utvikles. Det påregnes derfor at både årsrapportdokumentet og prosessen skal kvalitetsforbedres år for år, etter hvert som kommunen får erfaring med bruk av rapporten.

Årsrapporten omhandler beskrivelser av status for iverksetting og implementering av tiltak i økonomiplanen. Det vurderes om tiltakene bidrar til å fremme planlagte utvikling og mål. Situasjonen i driften beskrives så ut fra ønsket utvikling og måloppnåelse, som grunnlag for å vurdere nye utfordringer og behov som må håndteres framover, og som må vurderes ved revidering av planverket.

3. Status for tiltak i Økonomiplanen

3.1 Valg av tiltak for gjennomføring

I kommunale planer forslås det en rekke tiltak som skal bidra til ønsket utvikling. I samsvar med plan- og styringssystemet er det så i Økonomiplanen at beslutningen om hvilke tiltak som skal gjennomføres i neste 4-årsperiode tas.

I det følgende gjennomgås statusen for tiltak som i [Økonomiplan 2012-2015](#) ble vedtatt iverksatt i 2012.

3.2 Iverksetting og implementering av driftstiltak

Utviklingsmidler: Det er satt av 2 mill. som skal deles ut til aktuelle utviklingsprosjekt som fremmer miljø og bolyst. Midlene skal prioriteres av komite mennesker og livskvalitet.

Komite for Mennesker og livskvalitet ble tildelt fullmakt til behandling av saker vedrørende denne avsetningen. Av bevilgningen er det tildelt 900.000 kroner i 2012. Bevilgningen har gått til flg. formål:

- UKM mønstring 2013-15
- Trollmyra skytebane
- Aktivitetspark i Vinne
- Resterende beløp er avsatt til senere bruk

SNK, søknad om økt driftstilskudd

Iverksatt.

Felles regionalt næringsfond

Midlene tildeles sammen for Verdal og Levanger kommune, totalt vel 1,5 mill. kroner. Det ble behandlet 52 saker i 2012. Av de behandlede sakene ble 36 saker innvilget mens 16 fikk avslag. Gjennomsnitt støtte pr. sak var i underkant av 50.000 kroner.

Kommunalt næringsarbeid.

Av de avsatte midlene er ca. halvparten benyttet til kjøp av tjenester fra Proneo. Dette kjøpet reguleres gjennom inngått avtale. Høsten 2012 har kommunen vært ute på nytt anbud og Proneo er valgt som leverandør av nærings tjenester til kommunen for en ny treårs periode. Høsten 2012 ble rådmannens stab styrket med ett årsverk. I tillegg til arbeid med omdømme og beredskap vil næringsutvikling også tilligge denne stillingen. Utover dette er det gitt økonomisk støtte/kjøpt tjenester til Tindved, Mirakelseminar, Kosmorama filmfestival, Pilgrimsprosjekt og Innherred reiseliv.

Lesesatsing – fra barnehage til skole: felles plan - samlet kompetanseheving.

Biblioteket er en sentral samarbeidspartner for å skaffe lesestoff. Bokbuss til alle skoler og barnehager, barnehagebibliotek i noen barnehager. Inngår i daglig drift av biblioteket Eget bibliotekprosjekt er gjennomført i 2012/13 i et samarbeid mellom Verdalsøra barneskole og Verdalsøra ungdomsskole.

Ungdommens hus: Kommunestyret ber rådmannen i løpet av første halvår 2012 legge fram sak om lokalisering, realisering og drift av et Ungdommens Hus. Utredningen bør inneholde flere alternativer.

Jfr. beskrivelse under investeringstiltak, side 9.

Lærlinger: Det skal til enhver tid være minst 15 lærlinger.

Ved utgangen av 2012 har kommunen 22 lærlinger inkl. de som er finansiert gjennom NAV.

Kommunal tomte- og boligpolitikk-strategi: Kommunestyret ber rådmannen legge fram sak om kommunens strategi for utvikling av kommunale tomtereserver og boligbygging.

Det ble lagt fram sak for kommunestyret i møte 25. juni. Kommunestyret understreket behovet for at kommunen tar en mer aktiv rolle i bolig- og tomtepolitikken.

Det ble ikke funnet rom i budsjettet for 2013 til å styrke kapasiteten på området med bemanningsstyrking. Dette må løses gjennom omdisponering av allerede tilgjengelige ressurser i 2013.

Full mobildekning i kommunen: det legges trykk på arbeidet.

Det er tatt initiativ overfor Telenor for å se på hvilke muligheter som finnes for bedring av tilgjengeligheten. Ikke noe konkret resultat foreløpig.

Landbrukskontoret oppretter ei gruppe som skal se på utfordringsbildet for landbruket i Verdal og finne viktige faktorer for å skape ny giv i næringen. Gruppa skal bestå av fagfolk, politikere og aktører fra landbruket og skal jobbe i 2 år.

Både Levanger og Verdal kommune gjorde vedtak ved behandlingen av budsjettet for 2012 som omhandlet landbruket. Det er nå nedsatt en arbeidsgruppe bestående av representanter for næringen og politikere fra begge kommunene. I tillegg deltar administrasjonen i gruppa. Det er under utarbeidelse et faktagrunnlag som skal vise hvor landbruket står i dag.

Dette har vært og vil bli gjennomgått og bearbeidet av arbeidsgruppa før det presenteres for de folkevalgte i løpet av våren 2013.

Ansettelsesprosessen for å få besatt næringsstillingen startes våren 2013.

Stillingen ble besatt fra 1. november 2012.

Effekt i tidligforebyggende satsing.

Å vise effekten av kommunens tidligforebyggende satsing gjennom sporing av frigjorte midler er vanskelig. I tillegg til at slik satsing må ses i et langt tidsperspektiv, kommer effekten på ulike områder i organisasjonen, og disponeres fortløpende til å løse nye oppgaver. Derfor er det viktig å støtte seg på forskning som viser at tidligforebyggende satsing over tid gir økonomisk effekt.

Samtidig er den viktigste grunnen til å satse på tidligforebygging å få samfunnsmessig effekt. Slik effekt er beskrevet i flere avisoppslag. Blant i artikkel i Verdalingen 29. januar i år, hvor lensmannen viser til statistikk som forteller om kraftig nedgang i forbrytelser og forseelser i Verdal de siste årene. Og i Trønderavisas leder 5. februar i år, hvor det omtales at undersøkelser viser at innsatsen for å redusere ungdomsfylla i Verdal, har hjulpet.

Den økonomiske effekten er tatt ut ved å unngå klassesprekker, gjennom bruk av veiledende skolekretsgrenser.

Tverrfaglig forebyggende satsing på barn fra før fødsel til førskolealder

De Utrolige Årene (DUÅ) foreldreprogram er implementert. DUÅ barnehageprogram og Dinosaurskole (verktøy for å lære sosiale ferdigheter i barnehagene) er delvis innført i tråd med implementeringsplan. Miljøterapeut på helsestasjon og spesialpedagog på helsestasjon er innført og evalueres vår 2013. Det samme gjelder oppfølging av deprimerte/nedstemte mødre og de ulike nettverkene i barnehage (omsorg, minoriteter, språk, kosthold og fysiskaktivitet).

Tigris-tidliginnsats i forhold til rus i svangerskapet og ICDP – program for å styrke foreldreferdighetene hos minoritetsspråklige, er innført. Mottaksklasse for minoritetsspråklige elever er innført og evalueres vår 2013. DUÅ opplæring, og generell kompetanseheving i skole og barnehage vil fortsette, men grunnet kapasitetsutfordringer må dette tas i etapper i årene som kommer.

Tidlig og samordnet innsats overfor barn og unge 6-16 år

DUÅ skoleprogram er delvis innført i tråd med i implementeringsplan. DUÅ foreldreprogram er implementert. Miljøteam på ungdomsskolene fungerer i tråd med intensjonene og evalueres årlig. Pilotprosjekt med økt fokus på skolens plikt til å melde fra til barnevern er gjennomført i skolene på Leksdal og Stiklestad. Alternativ opplæringsarena er opprettet. Foreldrenettverk er innført på flere skoler, og vil trappes opp i 2013.

Økt helsesøsterressurs på u-trinn med 20 % evalueres vår 2013.

En rekke av tiltakene i opprinnelig forebyggingsplan er ikke iverksatt grunnet manglende økonomisk dekning. Disse vil ikke kunne prioriteres i 2013.

Samordnet innsats overfor ungdom 16-18 (23) år.

Styrking av SLT-stillingen med 20 % gir god effekt på forebyggingsarbeidet.

Ruskontrakter gir god oppfølging av ungdom på kontrakt.

Statement er gjennomført som et vellykket arrangement.

Styrket helsesøster ressurs på videregående evalueres våren 2013.

“Stå på” prosjektet gjennomført i 2012.

Etableringen av et "0 år" på videregående for å sikre at de minoritetsspråklige elevene skal lykkes er ikke iverksatt. Det samme gjelder styrking av ungdomskontakten med en 50 % stilling. Dette må det sees på i forbindelse med etableringen av Ungdommens hus.

Ungt entreprenørskap styrkes og revitaliseres i skolen.

Gründercamp 9. trinn på Verdalsøra ungdomsskole gjennomføres årlig.

Barnevernet økes med en stilling fra 2012.

Stilling på barnevernet er etablert.

Økt lønn trenings-/støttekontakter.

Iverksatt økt lønn treningskontakter fra 2012: kr. 129,17 pr time. Treningskontakt for gruppe: kr 193,76. Starter nye kurs for treningskontakter i 2013.

Kvalitet, struktur og arbeidsprosesser helse og velferd.

Innsparingskrav på 3 mill. kroner i forhold til vedtatt økonomiplan er gjennomført slik:

1,5 mill kroner i ekstra refusjon på ressurskrevende tjenester.

0,5 mill kroner på Verdal bo og helsetun 1. etg.

0,5 mill kroner på fastlønn Vuku.

0,2 mill kroner RHOV

0,3 mill kroner NAV

Det jobbes kontinuerlig med arbeidsprosessforbedring og fagutvikling i avdelingene.

Samhandlingsreform

Koordinator for meldinger mellom helseforetaket og kommunen er opprettet.

Ressurser er omdisponert innenfor budsjett for koordinatorrollen – til sammen ca 1 årsverk.

Gjennomgang av rutiner i forbindelse med avvikshåndtering og oppfølging av meldinger.

Medfinansiering og betalingspliktige liggedøgn for utskrivingsklare pasienter, har et merforbruk på ca 1 mill kr i forhold til budsjett. Fortsatt foreligger ikke endelig beregning av medfinansiering. Ingen bruk av liggedøgn for utskrivingsklare pasienter siden juni 2012. Det har i perioder vært 1-2 midlertidige korttidsplasser i en leilighet på Trygghetsboligen ØBH.

Frisklivssentral

Daglig leder tilsatt 01.01.12. Planfase første halvdel av året og tjenesten oppstartet i september 2012. Planlagt etablering ved Verdalsøra barneskole og Verdalsøra ungdomsskole ble utsatt pga. forsinkelser i byggeprosessen.

Tjenester i 2012: røykesluttkurs, kurs i depresjonsmestring og oppstartet treningsgruppe.

Totalt 30 deltakere. Det er for tidlig å si noe om resultater fra kursene enda.

Tverrfaglig og tverrsektoriell samhandling rundt kursene har vært veldig bra.

Helsestasjon rus

Iverksatt fra 01.01.12 i ordinær drift. Helsestasjon rus er et lavterskel helsetiltak for rusavhengige over 18 år. Totalt 43 brukere i 2012. Tjenesten er nært knyttet til tiltaket Sykepleier på hjul da tilbudene gis av de samme personer i begge tjenestene. Sykepleier på hjul ble i 2012 finansiert av statlige tilskuddsmidler gitt gjennom opptrappingsplanen på rusfeltet. Totalt 18 brukere i 2012.

Deltakelsen betyr at vi har et lavterskel helsetilbud som hjelper oss å nå målgruppen rusavhengige. Kan ha betydning for å lette trykket inn mot andre helse- og sosialtjenester. Har også en forebyggende effekt i forhold til smittevern (eks sprøyter).

Ruskoordinator

Iverksatt i ordinær drift fra 01.01.2012. Koordinatoren styrker samhandlinga mellom tjenestene inn mot målgruppen.

Bofellesskap med heldøgns pleie- og omsorgstilbud for mennesker med omfattende omsorgsbehov.

Etablering av bofellesskap for unge funksjonshemmede på Veslefrikk-tomta. Framdriftsplan er skissert – innflyttingsklart sommeren 2014. Politisk vedtatt i desember 2012.

Helsestasjon for eldre innføres i 2013 innenfor ramme gitt til helse og velferd. Det bør utredes om tiltaket kan samordnes med tilbudene som gis gjennom Frisklivssentralen.

Arbeidsgruppe nedsatt september 2012 med mandat å utvikle verktøy og metodikk for forebyggende hjemmebesøk til alle eldre det året de fyller 75 år. Arbeidsgruppen leverte sin rapport og anbefalinger 21.12.12. Arbeidsgruppen anbefalte at tilbudet som har fått navnet «Gått vaksinsin – trygg alderdom» innføres i form av forebyggende hjemmebesøk hos 75 åringer i 2013 innenfor den rammen som er gitt til helse og velferd. Samarbeid med Frisklivssentralen som skal koordinere helseopplysningskurs til eldre.

Drift av Arken skal utredes i løpet av 2012.

Påbegynt utredning av samordnet dagtilbud for flere målgrupper i 2012. Utredning videreføres i 2013.

3.3 Iverksetting og implementering av investeringstiltak

IKT-utstyr

Avsatte midler er disponert. Framover vil midlene bli sett i sammenheng med en strategisk IKT-plan.

IKT-utstyr i skoler og barnehager

Det er kjøpt inn bærbare pc'er til ansatte i skolene i tråd med strategiplan for digital kompetanse. Det er prioritert bærbare elevpc'er og smartboard til skolene. Det mangler fortsatt mye utstyr i barnehagene og det er et omfattende behov for å skifte ut eldre elevpc'er på ungdomsskolene.

Utbygging av skoler i sentrum, svømmehall og flerbrukshall

Verdalsøra barneskole og Verdalsøra ungdomsskole flyttet inn i nytt skoleanlegg 3.januar 2012. I 2012 ble uteområdet ferdigstilt og arbeidet med gjenværende areal ved gammel ungdomsskole vil ferdigstilles innen utgangen av januar 2013.

Mindre tiltak på skoler

Beløpet er disponert ved Volden skole hvor det etter brannen ble utført en del tilleggsarbeider utover det forsikringsoppjøret dekket.

Mindre tiltak barnehager

Hele beløpet er brukt til utbedring av utearealet ved Forbregd/Lein barnehage

Ungdommens hus

På oppdrag fra rådmannen ble det nedsatt ei arbeidsgruppe til å utrede saken i samsvar med kommunestyrets bestilling. Arbeidsgruppens rapport ble overlevert rådmannen senhøsten 2012, og rapporten ble sendt til kommunestyrets medlemmer. Temaet ble behandlet som en integrert del av økonomiplan 2013-16/budsjett 2013, hvor lokalisering i tråd med rapportens kriterier ble foreslått. Ytterligere innholdsdiskusjon vil komme senere.

Skatepark

Det har vært sett på mulige lokaliseringalternativ for en slik park, men ingen avgjørelse er tatt. I forbindelse med uteområdet på nyskolen ble det laget et lite anlegg for skating.

Større utbygginger pleie og omsorg

Proessen utsatt til 2013 på grunn av kapasitetsutfordringer innenfor bygg og eiendom.

Rehabilitering kommunal bygningsmasse

Uteområdet ved rådhuset er opparbeidet med nye parkeringsplasser og disse samt vegforbindelse Vektergata og Rådhusgata er asfaltert. Tilpasning og utstyr for nytt boligkontor.

Ulike idretts- og kulturanlegg

Det er ikke satt i gang nye anlegg i 2012. Det har imidlertid vært en del anlegg hvor sluttfinansieringa først var på plass i 2012.

Kirker og kirkegårder

Disse midlene er overført i samsvar med budsjettet. Kirkelig fellestråd prioriterer bruken i samsvar med plan for vedlikehold av kirkebygg.

ENØK-tiltak

Det er ikke gjennomført enkelttiltak innen ENØK. Imidlertid er det gjennom utbygging av ny skole og spesielt svømmehall foretatt investeringer som har medført betydelig reduksjon i energiforbruket. Merforbruk på skoleutbyggingen er på denne bakgrunn foreslått finansiert av disse midlene

Kommunale vegger

Ny veg til Fætten og parallell veg med denne til nytt industriområde (Ørin sør) er ferdigstilt i 2012.

Gang og sykkelveger

Egenandel gangvei Ydsekorsen kryss Fleskhus er utbetalt til statens vegvesen. Kommunens andel utgjør 25 prosent av totalkostnadene.

Utvikling Stiklestad

Disse midlene er overført SNK i samsvar med budsjett. SNK utarbeider en plan for utvikling av området hvor disse midlene går inn som del av finansieringen.

<p>Maskiner</p> <p>Det er innkjøpt ny showel ved uteavdelingen.</p>
<p>Brannordningen</p> <p>I 2012 er det innkjøpt to nye feierbiler, en i hver kommune.</p>
<p>Utskifting vannledninger restaureringsarbeid</p> <p>Utbygging av ny vannforsyning på nordsiden av Leksdalvannet slutført. Ny vannledning til toppen av Nordbergshaugen slutført. Nye vannledninger lagt i forbindelse med nye vegger på Ørin sør.</p>
<p>Utbedring kloakkanlegg sentrum</p> <p>Ny kloakkledning lagt i forbindelse med de nye anlagte vegene på Ørin sør. Total kostnad for vegger, kloakk og vann på Ørin sør er ca. 12 mill. kroner.</p>
<p>Sanering av spredt avløp</p> <p>Ny kloakkledning til toppen av Nordbergshaugen lagt samtidig med ny vannledning til samme plass. Planer for utbygging av kloakk Leksdal og Holte/Minsaas/Lein er utført i 2012. Her vil utbygging skje i 2013.</p>
<p>Egenkapitalinnskudd 2011</p> <p>Kommunen har de senere årene blitt pålagt innbetaling av egenkapitalinnskudd i KLP. Dette er fulgt opp for 2012.</p>
<p>Utstyr/inventar omsorg og velferd</p> <p>Innkjøpt pasientsenger med utstyr og nattbord.</p>

4. Mål i planverket

I Årsrapporten skal det gjøres vurderinger av om de gjennomførte tiltakene og driftssituasjonen i 2012 fremmer planlagt utvikling og gir måloppnåelse. Grunnlaget for vurderingene er mål i planverket. For oversiktens del vises målene i dette kapitlet av rapporten. Vurderingene følger i rapportens del 5.

Planstrategiens målbilde og strategiske valg for samfunnsutviklingen

Målbilde for år 2030

Levanger og Verdal har gjennom samarbeid med hverandre og med andre, størrelse og slagkraft til å møte ulike utfordringer fra globale, nasjonale og lokale omgivelser.

Næringslivet er robust og omstillingsdyktig, og landbruket har en sterk posisjon i "landets største landbrukskommune". Kommuneorganisasjonene og næringslivet kjennetegnes av innovasjonskultur. Kreativitet og evne til nyskaping verdsettes høyt.

Et bredt kulturliv, gode lokalsamfunn og velutvikla sentrum bidrar til økt bosetting og at kommunene oppfattes som urbane og attraktive for unge og kompetente folk.

Noen av disse har utviklet kompetansemiljøer innenfor velferdsteknologi. Kommunene har stor tilflytting, innbyggere med ulik bakgrunn, og et arbeidsmarked som har bruk for alle.

Lokal ungdom har høy bevissthet om nåværende og framtidig behov for arbeidskraft og kompetanse. Barn og unge sine oppvekstvilkår stimulerer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Samarbeidet med de videregående skolene har styrket rekrutteringen til videregående opplæring både for unge og voksne, samt bidratt til at flere gjennomfører videregående opplæring.”

Attraktivitet og kommunenes komplementære næringsstruktur er viktig som grunnlag for at kommunene har folketallsvekst på nivå med landsgjennomsnittet, og at innbyggertallet i 2030 er på 40 000 fordelt på 23 000 i Levanger og 17 000 i Verdal.

Samsvar mellom arealdisponering og samfunnsutvikling og prioritering av grønne verdier, har gitt kommunene en moderne infrastruktur og et vedlikeholdt kulturlandskap. Det tilbys attraktive boligområder og varierte botilbud, blant annet i form av felles boligfelt mellom Levanger og Verdal. Og det er høy kvalitet og effektivitet på de digitale kommunikasjonssystemene. Utviklingen av veger, jernbane, havneforhold, sjøveis transport og av Værnes lufthavn har ført til god kommunikasjon og gode transportløsninger. Som følge av gode pendlermuligheter er arbeidsregionen utvidet til Trondheim-Steinkjer. Innbyggerne, inkludert en stor andel pensjonister, deltar på sosiale kulturarenaer, og er aktive, tilfredse og slutter opp om lokaldemokratiet.

Strategiske valg for samfunnsutviklingen:

- 1) Innbyggerne skal ta større ansvar for sin egen situasjon og samfunnet
- 2) Kunnskap og komparative fortrinn skal gi vekst hos store private og offentlige næringsaktører
- 3) Bærekraftig arealbruk skal gi framtidsretta infrastruktur og attraktive bolig- og næringsområder
- 4) Vi skal utvikle effektive løsninger for tjenesteproduksjonen
- 5) Samarbeid skal gi regionen større slagkraft.

Satsingsområder og mål i Kommuneplanens samfunnsdel

SAMFUNN OG TJENESTER

Oppvekstmiljø: Barn og unge opplever motivasjon og mestring. Det er samsvar mellom arbeidslivets kompetansebehov, utdanningsinstitusjonenes tilbud og ungdommenes valg av utdanning.

Folkehelse: En aktiv befolkning med god helse.

Omsorg for alle: Tjenestetilbudet er trygt og forutsigbart samtidig som det er dimensjonert og strukturert i forhold til befolkningens sammensetning og behov. Enhver har en meningsfylt hverdag ut fra egne forutsetninger.

Kultur for alle: Kunst, idrett og kultur har en viktig rolle i offentligheten. Alle innbyggere har mulighet til kulturopplevelser, og aktiv deltakelse i kulturlivet.

Næringsutvikling: Levanger og Verdal kommuner har et sterkt industrimiljø og et variert næringsliv med gode utviklingsmuligheter.

Fysiske omgivelser: *Bolyst er utviklet gjennom helhetlig, langsiktig og samordnet satsing på stedsutvikling.*

Samfunnssikkerhet: *Beredskap og forebygging skaper trygghet hos befolkningen.*

ORGANISASJON

Koordinering: *Kommunale tjenester er koordinert og samhandlingen med eksterne samarbeidspartnere er god*

Arbeidskraft: *Levanger og Verdal kommuner er attraktive arbeidsgivere som tiltrekker seg og beholder arbeidskraft, med riktig kompetanse.*

Teknologi: *Levanger og Verdal kommuner er foregangskommuner innen bruk av teknologi. Alle kommunale ansatte har relevant kompetanse i bruk av digitale verktøy og ny teknologi.*

Miljøvennlig drift: *Kommunal drift er energieffektiv og tar i bruk riktig teknologi for å spare miljøet.*

5. Vurdering av om gjennomførte tiltak og situasjonen i driften fremmer ønsket utvikling og måloppnåelse

---

Hensikten med å vurdere innsats og driftssituasjon i forhold til utvikling og måloppnåelse, er å sikre at hensiktsmessig innsats og gode løsninger i driften blir videreført. Innsats og forhold i driften som ikke fremmer ønsket utvikling må avvikles, til fordel for bedre løsninger.

5.1 Tiltak i økonomiplanen

Tiltakene i økonomiplanen er i hovedsak gjennomført. Tiltakene har vært nødvendige for å sikre faglig forsvarlighet i tjenestene og er med på å understøtte arbeidet for å nå kommunens mål.

Gjennom nytt skolebygg/anlegg i sentrum er det etablert en ny arena for oppvekst/opplæring i Verdal kommune som vil bidra til å gi elever motivasjon og gode mestringmuligheter.

Bedre læringsmiljø gjennomføres for de to ungdomsskolene, og sammen med den omfattende satsingen på De Utrolige Årene videreføres forebyggingsstrategien som har preget oppvekstsektoren siden 2009. Dette vil bygge opp under barn og unges muligheter til å oppleve motivasjon og mestring.

De øvrige forebyggingstiltakene videreføres inn i 2013 og evalueres enda grundigere våren 2013. Fokus på tidlig og tverrfaglig innsats videreføres i 2013 med bakgrunn i etablering av et inntaksteam/mottaksteam i ROS.

Framover er det nødvendig med et større fokus på tiltak med som understøtter forebyggingstenking innenfor alle områder.

5.2 Situasjonen i driften

Under beskrives situasjonen i driften når det gjelder utfordringer og behov som må håndteres framover. Beskrivelsene er ikke uttømmende, men et overblikk over driftssituasjonen tidlig i året – og uten relasjon til regnskap for 2012.

OPPVEKST

Rapporteringen relateres spesielt inn mot satsingsområdene «Oppvekstmiljø» og ”Folkehelse” og de mål og veivalg som er definert der.

Driften i oppvekstsektoren er kraftig presset. Barnetallet synker, og dermed minker også rammeoverføringene fra staten. Videre er det mange barn som har behov for spissede tiltak i skole, barnehage, SFO og kommunes øvrige hjelpeapparat. Dette skaper et sterkt trykk på grunnressursene.

Det er gjort forsøk på å nedskalere drift som følge av færre klasser/elever, men det gir ikke tilstrekkelig handlingsrom til å igangsette nye aktivitet eller til å ta imot det økte trykket som preger sektoren. Dette har resultert i at flere innsatsområder har utkrystallisert seg.

Økningen i omfanget av spesialundervisningen er en utfordring som må følges opp videre.

For barnehagene har det ikke vært mulig å opprettholde 6,2 som normtall i 2012, og ved flere skoler har heller ikke rammene vært tilstrekkelig for å imøtekomme alle økte behov gjennom året. Forsvarlig voksentetthet oppleves som utfordrende i forhold utfordringsbildet og tilgjengelige ressurser.

Hjelpetjenestene opplever et press i tråd med økt etterspørsel av mer spissede tiltak til barn og unge. Hjelpetjenestene (ROS) er i en prosess hvor både struktur og innhold i tjenestene er i stadig utvikling. Det er fortsatt potensiale for økt samhandling på tvers av fag og sektorer.

Gjennom flere prosesser har det dukket opp behov for en forsterket skole for elever med store behov. Et økt antall minoritetsspråklige elever i Verdal kommune gjør at mottaksordningen må evalueres. Og det er behov for å evaluere struktur og tilbud i SFO. Nødvendige investeringer i forbindelse med nyinnkjøp og vedlikehold av IKT-utstyr er også en utfordring.

For å sikre forsvarlig voksentetthet i skole og barnehage må det gjøres strukturelle og/eller organisatoriske grep for å kunne kostnadseffektivisere i stort nok volum og skape handlingsrom. Handlingsrommet finnes ikke innenfor dagens driftsform.

Systemrobustheten må økes på flere områder, og fokuset må dreies fra tilpasning til utvikling. Alle enheter/avdelinger må vurdere om de organiserer sin virksomhet hensiktsmessig.

Det er nødvendig med en langsiktig og strategisk tilnærming for å heve kvaliteten på grunntilbudet. Denne satsingen må ta utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap, og i kollektive kompetansehevingsstrategier.

Gjennom kunnskapsbasert arbeid med læringsmiljø og grunnleggende ferdigheter, samt høyt læringstrykk, er det ønskelig å sikre at flest mulig er rustet til å komme seg gjennom videregående skole, og at færre elever skal få behov for spesialundervisning.

Om kommunen lykkes med det, vil flere barn/unge få et godt nok tilbud innenfor den ordinære virksomheten. Det vil igjen kunne frigjøre midler som kan brukes til ytterligere styrking av grunntilbudet og igangsetting av ny aktivitet.

HELSE, VELFERD, PLEIE OG OMSORG

Med tanke på satsingsområdene *oppvekstmiljø og omsorg for alle* er det viktig å sikre tettere samhandling for å skape enda bedre mestring både fra oppvekst- og omsorgsperspektivet. Det er fortsatt potensiale for økt samhandling på tvers av fag og sektorer.

I forhold til mål for satsingsområdene folkehelse: *en aktiv befolkning med god helse og omsorg for alle: et trygt og forutsigbart tjenestetilbud tilpasset befolkningens behov og en meningsfylt hverdag*, så er det flere utfordringer i driften.

Forebyggende tjenester innebærer at kommunale tjenester skal endres fra behandling og bistand til forebygging og opplæring. Det er en utfordring å omstille økonomien i forhold til å vri fra reparasjon til forebygging og fra hjelp til selvhjelp. Dette handler om verdier og holdninger, og er krevende og langvarige prosesser både for ansatte og for innbyggerne. Her må det gjøres mye i årene framover. Forventningsavklaring vil være svært viktig for kommunens omdømme.

Kommunen mangler fortsatt egnede boliger for å ivareta vanskeligstilte på boligmarkedet, samt en hensiktsmessig boligplanlegging for å kunne yte kommunale tjenester på en mest mulig effektiv måte. Det kreves enda større trykk på boligbygging og boligplanlegging for vanskeligstilte og for grupper med store tjenestebehov. Tilgang på boliger for flyktninger, samt å sikre at midlertidig bosetting ikke blir varig, er også fortsatt store utfordringsområder. Det samme gjelder virkemidlene skissert i boligsosial handlingsplan, og helheten i det boligsosiale arbeidet.

Å utvikle kompetansemiljø innenfor velferdsteknologi, samt bidra til å gjøre muligheter og gevinster kjent blant innbyggerne i Verdal, er også utfordrende. Kommunen er i startfasen på velferdsteknologiområdet med deltakelsen i det regionale utprøvningsprosjektet, men dette området vil kreve stort fokus i flere år framover.

Det er fortsatt utfordring å få avstemt forventninger hos innbyggerne med de tilbud og tjenester kommunen kan gi, og få flyttet fokuset fra hjelp til selvhjelp. Fortsatt ønsker mange eldre seg plass på sykehjem, og andre voksne/«unge eldre» vegrer seg for opphold på sykehjem. Dette gjelder spesielt alvorlig syke og rehabiliteringspasienter.

Et stadig økende behov for gjeldsrådgiving er også utfordrende å håndtere. Kommunen greier ikke å dekke behovet for gjeldsrådgiving med de budsjetterte ressurser, og dette har konsekvenser for mye annet i livet. Det er god folkehelse i en ordnet økonomi.

Det er en utfordring å få til et helhetlig rusbehandlingstilbud. Det mangler samhandlingsplan, prioriteringer, struktur og vedtak. Og det er utfordrende å kvalifisere fremmedspråklige slik at de integreres i arbeidslivet.

Når det gjelder saksbehandling helse og omsorgstjenester, så følges lovpålagt saksbehandling, men det er potensiale for bedre og mer effektiv saksbehandling. Det planlegges derfor opprettelse av saksbehandlingskontor for å bedre kvalitet, kompetanse og ressursbruk.

Med tanke på økt samhandling blir det viktig å videreutvikle koordinerende enhet, også for å bedre samhandlinga med helseforetaket. Videre må det skapes bevissthet rundt opprettholdelse og videreutvikling av kultur og arenaer for samhandling uansett organisering. I dette ligger også videreutvikling av lederkompetanse og endringskompetanse.

På området kvalitet – kvalitetssystem må det sikres økt fokus på at de tjenester som leveres er kvalitetssikret, og at kommunen har et godt omdømme. Standarder og prosedyrer må forbedres.

I forhold til kommunen som arbeidsgiver må ansatte ivaretas og det må legges til rette for at de står i arbeid. På den andre siden må det sikres at ansatte leverer rett kvalitet til innbyggerne, og at de oppfatter seg selv som kommunens representanter.

SAMFUNNSUTVIKLING

Kultur

I målbildet i ”Planstrategi 2012-2015” defineres en ønsket utvikling mot at *”Innbyggerne, inkludert en stor andel pensjonister, deltar på sosiale kulturarenaer, og er aktive, tilfredse og slutter opp om lokaldemokratiet. De utviser selvstendighet og ansvar for egen og andres livskvalitet, helse og utvikling. Engasjementet i forhold til utviklingen av lokalsamfunnet er stort, ikke minst i de livskraftige grendene.”*

Dersom dette skal lykkes må kommunen spille en aktiv rolle. Kulturtjenesten har mye erfaring og kompetanse rundt samarbeid med det frivillige kulturlivet, ikke minst de senere årene i samarbeidet med ”Hagergrynkompagniet”. Dette er erfaringer å bygge videre på og som bør utvikles til å gjelde flere deler av organisasjonen gjennom bevisste strategier.

En plattform for denne jobbingen er ”Frivilligplan for Verdal” som ble vedtatt i 2012, og som ble utarbeidet i samhandling mellom Verdal frivilligsentral, frivillige organisasjoner og kommunen.

Kulturkontoret er tillagt et bredt ansvar på kulturområdet, og oppgavene som prioriteres kan fordeles på støtte-/veiledningsfunksjon i forhold til kulturlivet - spesielt frivillige organisasjoner, arrangement/kulturformidling, driftsfunksjon i forhold til en del tiltak, informasjon/representasjon eksternt og utvikling av nye tiltak og arenaer.

Med bakgrunn i at rammene ikke er økt for å følge opp utviklingstiltak i Kulturplanen, og at kulturkontoret har en bemanning på to årsverk, er det begrenset i hvor stor grad det er mulig å utvikle nye tiltak.

Det fokuseres for tiden mye på folkehelse. Veldig mye av aktiviteten som Kulturtjenesten holder på med er i dette perspektivet av forebyggende karakter. Dersom Kulturtjenesten skal være i stand til å være mer på offensiven i dette arbeidet er det behov for å øke bemanningen. Det er også behov for å bedre samhandlingen mellom sektorene/fagområdene.

Både kulturskolen og biblioteket er viktige aktører i forebyggende folkehelseperspektiv. Dersom kulturskolen skal kunne drive utviklingsarbeid i forhold til undervisnings- og aktivitetstilbud er det nødvendig med utvidede økonomiske rammer.

Blant annet etterspør skolekorpserne tjenester til opplæring og dirigenter fra kulturskolen. Pr i dag gis det tilbud om dette i svært begrenset omfang. Dersom det er ønskelig å opprettholde skolekorpserne framover er det nødvendig at kommunen imøtekommer dette behovet.

Da kulturskolen flyttet inn i Tindved kulturhage hadde den i mange år sambruk med HINTs teaterutdanning om lokaler. Med utvidelsen av teaterutdanninga måtte kulturskolen sist høst gi avkall på lokalet for dans og ensembleaktivitet. Det er sterkt behov for et tilsvarende lokale tilknytning de øvrige undervisningslokalene i Tindved kulturhage. Mangelen på dette lokalet har ført til redusert kvalitet i sitt tilbud.

Biblioteket kan være et viktig verktøy for å utvikle leseferdighet blant barn og ungdom. Dersom dette skal kunne jobbes systematisk med må biblioteket tilføres økte ressurser slik at bemanningen kan økes.

Teknisk drift

Kommunen sliter med dårlig vegstandard. Hovedplan veg er i oppstartsfasen og skal danne grunnlag for en plan for nødvendige prioriterte tiltak innenfor vegsektoren.

Innenfor vannforsyningssektoren er det en utfordring å ha en tilfredsstillende forsynings- og driftssikkerhet. Mattilsynet kommer med stadige krav til ledningsnett og beredskapsbehov innenfor sektoren. Dette vil medføre at bemanningen må styrkes.

Innenfor avløp er det fortsatt igjen store oppgaver for rehabilitering av eksisterende avløpsnett i sentrum. Fremdeles gjenstår det mye gammelt nett som er lagt like etter krigen og som må utskiftes.

For kommunale bygg er det fortsatt et etterslep på vedlikeholdet. Krav til framtidige ressursbehov vil sette krav til avklaring spesielt på framtidige barnehage- og skolestruktur.

Det er et stadig økende problem med å rekruttere fagfolk innenfor sektoren. Spesielt er det ingeniørkompetanse som er vanskelig å skaffe til veie.

Virksomhetsområdet er for tiden i gang med et stort generasjonsskifte.

I sammenheng med at enheten ikke ble styrket innenfor det som har med bolig og tomteutvikling har dette medført at det har vært ivaretatt på en god nok måte. For å styrke arbeidet med bolig og tomteutvikling i kommunen kreves økte ressurser.

Næringsutvikling

Målformuleringen innen næringsutvikling i Kommunedelplanenes samfunnsdel lyder: ”*Levanger og Verdal kommuner har et sterkt industrimiljø og et variert næringsliv med gode utviklingsmuligheter*”. Formuleringen må sies å ha beholdt sin sannhetsgehalt. Per i dag framstår næringslivet som robust og omstillingsdyktig, det satses en god del på forskning og utvikling, og landbruket står sterkt også i en nasjonal sammenheng.

Verdal har et sterkt næringsliv og spesielt industrien i kommunen går godt. Verdal Industripark har vokst til om lag 155 bedrifter som sysselsetter 2700 mennesker, hvorav ca 750 er tilknyttet Kværner-selskaper. En betydelig andel av industrisysselsettingen er basert på innleid arbeidskraft (ca 700).

Samtidig gir dette kommunen nye utfordringer. Ledigheten er på et historisk lavt nivå, sykefraværet er lite. Arbeidsmarkedet er med andre ord stramt, fleksibiliteten er strengt tatt for liten. Dette medfører masse midlertidige, kortsiktige tiltak som innleie, brakkebyer og bortsetting av arbeid utenfor regionen. Dette er et bilde på en kommune som svinger i takt med internasjonale konjunkturer. Denne svingningen er syklisk, med opp- og nedturer.

For øvrig arbeidsliv (som ikke er oljerelatert) og kommunal sektor, betyr dette konkurranse om arbeidskraft og økt lønnsnivå generelt.

Kommunal sektor sliter med å ha et tilbud for mer permanent bosetting for innflyttet arbeidskraft. Og midlertidige tiltak som innleie etc. medfører tapte skatteinntekter. Det bør derfor rettes en særskilt oppmerksomhet mot tiltak som kan styrke kommunens tiltrekningskraft på spesielt etterspurte kompetansegrupper. Samtidig er dette et omfattende sakskompleks som handler om mer enn å skaffe Pjotr en stilling på verftet, det handler også om befolkningsutvikling/demografi, bolystiltak, boligbygging, barnehageplasser, skole, språkopplæring, omdømmebygging m.v.

I Kommunedelplanens samfunnsdels kapittel om samfunnssikkerhet heter det i målformuleringen at *”beredskap og forebygging skaper trygghet hos befolkningen”*. Følgelig er et definert vegvalg at samkommunen må sørge for å *”utvikle sikker infrastruktur”*.

Fredag 18. januar 2013 inntraff en hendelse som viser at samkommunen er altfor sårbar på dette punktet. All IKT-infrastruktur brøt sammen som følge av maskinvarefeil i én boks. Alt av nett falt ut, fasttelefoninettet brøt sammen og all dokumenthåndtering stoppet opp i mange timer. IT-avdelingen håndterte hendelsen så effektivt de kunne, men hendelsen viser en uakseptabel sårbarhet holdt opp mot kommunedelplanens målsetting.

Både Verdal og Levanger mangler dessuten en overordnet ROS-analyse, noe som ble påpekt av fylkesmannen under tilsynsrunden 8. januar.

Hendelsen 18. januar understreker behovet for at det settes fart på ROS-arbeidet i 2013.

Jfr. punktet over. Punkt 2.4.7 ”Samfunnssikkerhet” er ufullstendig.

6. utfordringer og behov som er relevante ved revidering av planverket

I del 6 oppsummeres nye utfordringer og behov som følge av forutgående beskrivelser av driften og som må håndteres framover. utfordringene og behovene sorteres på arenaer for videre oppfølging.

Område	Utfordringer og behov	Arena for oppfølging
FELLES	Kompetanseoversikt i kommunen.	Grunnlagsdokumentet
	Mer detaljerte brukerundersøkelser.	
	Oppdaterte demografidata	
	Data på økt bosetting i forbindelse med økt aktivitet i næringslivet - gir konsekvenser for kommunale tjenester	
	Data vedr. innsatte i Verdal fengsel – soningstid, årsaker til soning, utfordringer mv	
	Tall i forhold til ungdom og rusmisbruk	
	Barn og ungdom sin deltakelse i fritidsaktiviteter	
	Sårbar IKT-infrastruktur	
OPPVEKST	Større fokus på tiltak som understøtter forebyggingstenking innenfor alle områder.	Planstrategi Kommuneplanens samfunnsdel Kommunedelplaner/ handlingsplaner Temaplaner Økonomiplan
	Vurdere strukturelle og organisatoriske grep for å kunne kostnadseffektivisere i stort nok volum og skape handlingsrom.	
	Øke systemrobustheten på flere områder, og dreie fokuset må fra tilpasning til utvikling.	
	En langsiktig og strategisk tilnærming for å heve kvaliteten på grunntilbudet, med utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap og kollektive kompetansehevingsstrategier.	
	Gjennom kunnskapsbasert arbeid med <u>læringsmiljø</u> og <u>grunnleggende ferdigheter</u> , samt høyt læringstrykk, sikre at flest mulig er rustet til å komme seg gjennom videregående skole, og at færre elever skal få behov for spesialundervisning.	
	Bruke kollektive kompetansehevingsstrategier i forbindelse med satsing på grunnleggende ferdigheter (SOL).	
	Prioritere forebyggingsperspektivet gjennom DUÅ og Bedre læringsmiljø.	
	Videreutvikle etablerte alternative opplæringsarenaer.	
	Behov for å utvikle en forsterket skole i Verdal	
	Tilbudet til minoritetsspråklige barn og elever må videreutvikles.	
	Evaluere SFO-tilbudet for elever med ekstra behov.	
Hjelpetjenestene (ROS) er i en prosess hvor både struktur og innhold i tjenestene er i stadig utvikling. Det er fortsatt potensiale for økt samhandling på tvers av fag og sektorer.		

HELSE, VELFERD, PLEIE OG OMSORG	Tettere samhandling på tvers av fag og sektorer for å skape bedre mestring både fra oppvekst- og omsorgsperspektivet.	Planstrategi Kommuneplanens samfunnsdel Kommunedelplaner/ handlingsplaner Temaplaner Økonomiplan
	Skape bevissthet rundt opprettholdelse og videreutvikling av kultur og arenaer for samhandling uansett organisering. Herunder Videreutvikling av leder- og endringskompetanse.	
	Omstille økonomien i forhold til å vri fra reparasjon til forebygging og flytte fokus fra hjelp til selvhjelp. Dette handler om verdier og holdninger, og er krevende og langvarige prosesser både for ansatte og for innbyggerne.	
	Avstemme forventninger hos innbyggerne med tilbud og tjenester kommunen kan gi.	
	Kvalitetssikre tjenester som leveres, slik at kommunens omdømme er godt. Forbedre standarder og prosedyrer.	
	Boligplanlegging for å kunne yte kommunale tjenester på en mest mulig effektiv måte.	
	Sikre helhet i det boligsosiale arbeidet.	
	Egnede boliger for å ivareta vanskeligstilte på boligmarkedet.	
	Større trykk på boligbygging og boligplanlegging for vanskeligstilte og for grupper med store tjenestebehov.	
	Tilgang på boliger for flyktninger.	
	Sikre at midlertidig bosetting ikke blir varig.	
	Tilgang på, og hensiktsmessig bruk av, virkemidler i boligsosial handlingsplan.	
	Utvikle kompetansemiljø innenfor velferdsteknologi	
	Gjøre muligheter og gevinster med bruk av velferdsteknologi kjent blant innbyggerne.	
	Fortsatt deltakelse i regionalt utprøvningsprosjekt på velferdsteknologi.	
	Helhetlig rusbehandlingstilbud – øke fokus på samhandlingsplan, prioriteringer, struktur og vedtak.	
	Økende behov for gjeldsrådgiving.	
	Kvalifisering av fremmedspråklige, for integrering i arbeidslivet.	
	Bedre og mer effektiv saksbehandling gjennom saksbehandlingskontor - bedre kvalitet, kompetanse og ressursbruk.	
	Videreutvikle koordinerende enhet, bla for bedre samhandling med helseforetaket.	
Ivareta ansatte og legget til rette for at de står i arbeid.		

SAMFUNNSUTVIKLING		
<i>Kultur</i>	Nyttiggjøre kulturtjenestens erfaring og kompetanse rundt samarbeid med frivilligheten i hele organisasjonen.	Planstrategi Kommuneplanens samfunnsdel Kommunedelplaner/ handlingsplaner Temaplaner Økonomiplan
	Lav kapasitet på kulturkontoret medfører stram prioritering av oppfølging av nye utviklingstiltak i Kulturplanen.	
	Manglende kapasitet for å kunne være på offensiven i arbeidet med folkehelse.	
	Behov for bedre samhandling mellom sektorene/fagområdene i folkehelsearbeidet.	
	Mangler lokale for dans og ensembleaktivitet i tilknytning de øvrige undervisningslokaler i Tindved kulturhage. Reduserer kvaliteten i kulturskolens tilbud.	
	Biblioteket mangler ressurser for å kunne være et verktøy i utviklingen av leseferdighet blant barn og ungdom.	
	Samarbeid over kommunegrensa om realisering av større idrettsanlegg. Dette har betydning for tilskuddssatser i spillemiddelordningen.	
<i>Teknisk drift</i>	Behov for å prioritere tiltak innenfor vegsektoren som følge av dårlig vegstandard.	
	Mangler tilfredsstillende forsynings- og driftssikkerhet innenfor vannforsyningssektoren som følge av lav bemanning.	
	Ugjorte oppgaver innenfor rehabilitering av eksisterende avløpsnett i sentrum.	
	Etterslep på vedlikeholdet på kommunale bygg.	
	Generasjonsskifte på virksomhetsområdet.	
	Økende problem med å rekruttere fagfolk innenfor sektoren, spesielt ingeniører.	
	Etterslep innenfor bolig og tomteutvikling.	
<i>Næring</i>	Stramt arbeidsmarked med liten fleksibilitet.	
	Øvrig arbeidsliv som ikke er oljerelatert og kommunal sektor, må konkurrere om arbeidskraft.	
	Midlertidige, kortsiktige tiltak som innleie, brakkebyer og bortsetting av arbeid utenfor regionen.	
	Midlertidige tiltak som innleie etc. gir tapte skatteinntekter.	
	Kommunal sektor sliter med å ha et tilbud for permanent bosetting til innflyttet arbeidskraft.	
	Behov for å beholde etterspurte kompetansegrupper.	
	Rekruttering handler i tillegg til jobb om befolkningsutvikling/demografi, bolystiltak, boligbygging, barnehageplasser, skole, språkopplæring, omdømmebygging m.v.	

Kommunens tjenesteproduksjon i 2012 ser ut til stort sett å ha vært god og innenfor de planlagte rammer. Det er tøffe prioriteringer som må gjøres hver dag, men fokuset «kontroll på daglig drift» er viktig og det leveres jevnt over godt innen denne betingelsen.

Vi har stadig gjort produktivitetsforbedringer, og den langsiktige handlefrihet vi skal ha må vi skape oss selv. I 2013 må vi starte prosesser med å vurdere om vi også holder på med ”de riktige tingene på riktig måte”.

Det betyr at all tjenesteproduksjon må vurderes med henblikk på helhetlig økonomisk effektivitet og bærekraft, herunder om vi har riktig organisatorisk og geografisk bærekraftig struktur.

Kommunens handlingsrom for lite. For at kommunen framover selv skal kunne styre utviklingen i retning av Planstrategiens målbilde må det tas grep som gir det nødvendige handlingsrommet. Både i Planstrategien og i Kommunedelplanens samfunnsdel er det gjort langsiktige retningsvalg som er førende for kommunens innsats framover. Disse legges til grunn for og avgrenser valg av løsninger i tiltaksplanen.

Til grunn for økonomiplan 2013 – 2016 ligger noen fundamentale strategiske prinsipper:

1. Sterkt fokus på ledelse, samhandling og helhet for effektiv tjenesteproduksjon.
2. 2013 må benyttes til å vurdere om vi har riktig organisatorisk og geografisk bærekraftig struktur.
3. Kontinuitet og samordning av hjelpetjeneste for å skape ”vinnerne på morgendagens arbeidsmarked”. Programmet ”De utrolige årene” (DUÅ) prioriteres som virkemiddel.
4. Effektivitet i arbeidsprosesser, spesielt innen ”volumtjenester”.
5. Et gjennomgående folkehelseperspektiv og mål om at folk skal mestre eget liv.
6. Infrastruktur må bygges for effektiv kommunal tjenesteyting.